

О.В. Коломієць

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ПОЛЬЩІ

У статті проаналізовано глобалізаційні пріоритети сучасної зовнішньої політики Польщі, які розкривають їх певну диференційованість, дискретність і дуалізм внаслідок внутрішніх суперечностей у відносинах між коаліційними партіями уряду країни, більшість з яких мають популістський характер. Нині основними пріоритетами зовнішньої політики Варшави є втілення загальноєвропейської політики в межах Євросоюзу, забезпечення національної й регіональної безпеки в межах НАТО, проведення власної зовнішньої політики в межах Вишеградської групи, а також реалізація політики добросусідства з країнами-сусідами ЄС, надаючи пріоритет постсоціалістичним державам Центральної та Східної Європи, які обрали євроінтеграційний вектор розвитку.

Зовнішня політика сучасної Польщі набуває характерних ознак країни – регіонального лідера, що відображається на діяльності Республіки у провідних міжнародних організаціях, а також позначається на відносинах з країнами-сусідами ЄС і Вишеградської групи, державами Західних Балкан і Північної Європи. Зазначені зовнішньополітичні імперативи Варшави слушно використати в подальших наукових дослідженнях щодо перспектив польсько-українського зовнішньополітичного співробітництва з метою вдосконалення власної програми асоціації до НАТО та Євросоюзу.

Ключові слова: зовнішня політика, пріоритети, Польща, Україна, Європейський Союз, НАТО, Вишеградська група.

Постановка проблеми. Протягом століть зовнішня політика Польщі завжди мала пріоритетне значення та віддзеркалювалася як на зовнішній, так і на внутрішній політиці України, всупереч тому, до складу яких країн чи імперій належали обидві держави. Проте, навіть перебуваючи у складі інших держав, Варшава намагалася проводити власну зовнішню політику, виборюючи незалежність та відстоюючи національні інтереси. У процесі державотворення наші країни подекуди подібні, пройшовши періоди від власної незалежності у ранньому середньовіччі, спільне існування в межах однієї держави у пізньому середньовіччі та перебування під ярмом Російської, а потім Радянської імперій у новітні часи.

Реалізація Польщею прозахідного зовнішньополітичного вектора розвитку здійснює позитивний демократичний вплив на внутрішньополітичний розвиток країни, що стало базисним підґрунтям для подальшої розбудови демократично-правової держави.

Аналіз актуальних досліджень. Наукові дослідження зовнішньої політики Польщі є досить чисельними й поширеними, проте загалом носять дискретний диференційований характер, ґрунтовно вивчаючи певний аспект предмету дослідження, переважно в межах конкретної дисципліни чи галузі суспільних відносин. З одного боку це пов'язано зі складністю, динамікою й дуалізмом сучасних міжнародних відносин, з іншого — кваліфікаційним рівнем дослідників, які здебільшого є фахівцями у певній науковій галузі, отже не можуть висвітлити проблему, використовуючи методи системного аналізу.

Одразу після ліквідації польського соціалістичного режиму перші дослідники - С. Белень, Р. Война, А. Люббе, М. Морачевський, Б. Рихловський – вивчали проблеми подальшого розвитку країни, враховуючи трансформацію її зовнішньополітичного курсу [1]. З обранням євроінтеграційного вектора розвитку наукові розвідки набувають комплексного характеру в працях М. Венерської, П. Лятовського, Ч. Мойшевіча, А. Ротфельда та ін.

Українські науковці почали комплексно вивчати проблеми посткомуністичного розвитку країн Центрально-Східної Європи, їх міждержавні відносини та стратегії євроінтеграції лише наприкінці минулого століття, а саме: Є. Камінський, Є. Кіш, А. Кудряченко, Г. Шманько [2–3]. Євроатлантична інтеграція Варшави розпочала ще один напрямок сучасних досліджень - вивчення польського досвіду інтеграції до ЄС, представниками якого є О. Ковальова, В. Копійка, М. Крикун, Ю. Макар, П. Рудяков, В. Яровий та ін. [4–5]. Ґрунтовний аналіз розвитку, становлення і динаміки українсько-польських стратегічних відносин в пріоритетних сферах суспільства досліджували Б. Геремек, В. Головченко, М. Губерський, Г. Зеленько, Є. Козакевич, К. Малак, К. Скубішевський, М. Цалка, Є. Новаковський та ін. [6–8].

Метою статті є комплексний аналіз сучасних зовнішньополітичних імперативів Польщі й перспектив польсько-українських відносин в контексті реалізації Україною власного євроінтеграційного курсу.

Виклад основного матеріалу. Польща у ХХІ столітті залишається найбільшим лобістом європейської асоціації України, ніж сам Київ, а ініціативність й активність у міждержавних відносинах носять польське забарвлення. Це відбувається внаслідок обрання базисних принципів у стратегічних пріоритетах Варшави щодо формування власної зовнішньої політики. Основними ідеологами польської зовнішньополітичної доктрини після ліквідації комуністичного режиму були польські інтелектуали Ю. Мєрошевський та Є. Гєдройць, які у післявоєнні десятиріччя висунули тезис, що Польща мусить зрєктися будь-яких претензій на колишні польські землі та всіма силами підтримувати ідею незалежності України, Білорусі, Литви, а також демократизацію Росії як запоруку польської безпеки. Наступним кроком був відхід від «ягеллонської» концепції про природність перебування українських, білоруських й литовських земель під крилом Польської Корони, що різко засудив Є. Гєдройць, виступивши за відмову Польщі на «східні кресли» та визнання сучасних кордонів. Прихильниками їхніх поглядів стали такі впливові політики як Л. Валенса, Я. Куронь і А. Міхнік. Отож, на початку відновлення польської незалежності базисом зовнішньої політики Варшави стала політика європеїзації, а не політика пам'яті [9].

Загалом Польща не має окремого закону, що регламентує зовнішньополітичну діяльність Рєспубліки. Зовнішньополітичні нормативно-правові акти мають диференційований дискретний характер. Так, Конституція Польщі 1997 р. визначає їх інституційну архітектуру, а також об'єкти й суб'єкти, до яких відносяться Президент країни та Рада Міністрів, який взаємодіє у питаннях зовнішньої політики з Радою в особі її Голови й міністра закордонних справ. Рада здійснює загальне керівництво у зовнішньополітичній сфері, а також укладає чи денонсує міжнародні договори [10].

У свою чергу обов'язки та повноваження Міністра закордонних справ регламентуються Законом «Про Раду Міністрів» 1996 р., Законом «Про департаменти державного управління» 1997 р. та Постановою Голови Ради Міністрів 2009 р. щодо докладного обсягу діяльності, що проводиться Міністром закордонних справ. Відповідно до зазначених нормативно-правових документів Міністр керує державними органами управління закордонними справами та представництвом Польщі у ЄС, а також адмініструє зовнішньополітичний Розділ 45 Національного бюджету [11].

Сучасна архітектура зовнішньополітичної діяльності Республіки має два рівні - стратегічний та оперативний. На стратегічному рівні зовнішня політика визначається Стратегією зовнішньої політики Польщі, яка є нормативним документом, що приймається польською Радою Міністрів й віддзеркалює стратегічне бачення зовнішньополітичних пріоритетів Варшави владною партією країни на середньостроковий термін, зазвичай на п'ять років [12–13].

На оперативному рівні, з метою оперативного реагування протягом року на новітні виклики й загрози у сфері зовнішньої політики, Голова Міністерства закордонних справ РП розробляє Щорічні рекомендації щодо зовнішньої політики країни [14–19].

Приєднання до ЄС навесні 2005 р. збіглося з Президентськими й Парламентськими виборами наприкінці того ж року, які виграв Л. Качинський та його націонал-консервативна партія «Право і справедливість», що підтримує тісні стосунки з католицькою церквою. Вдало організовуючи передвиборчі кампанії та оперативно реагуючи на зміни у політичній ситуації в країні, вона й досі залишається при владі, утримуючи більшість в Парламенті та має власного Президента.

Перша середньострокова Стратегія зовнішньої політики Польщі 2012-2016 рр. була представлена у Парламенті навесні 2012 р. В ній уперше сучасний світоустрій сприймається як багатополлярний, а кінець однополярного світу супроводжується невизначеністю довговічності глобального порядку. У той час як світові соціально-політичні й економічні процеси останніх десятиріч значно послабили репрезентативність міжнародних інституцій через демографічну стагнацію у розвинутих країнах і великий приріст населення у державах Азії, що розвиваються, а саме: Китай т, Індія. Офіційна Варшава позиціонує себе з двадцятою економікою світу, проте яка потребує модернізації з метою подолання занепаду у певних галузях господарства, що буде сприяти посиленню міжнародного статусу Польщі, особливо в ЄС та Центрально-Східній Європі.

До зовнішньополітичних пріоритетів країни польські можновладці віднесли європейську політику в ЄС, міжнародну і регіональну безпеку, регіональне співробітництво, просування польського міжнародного іміджу, підтримка і розвиток польської світової діаспори, і модернізація закордонної служби [12].

Важливо прагнути до глибшої європейської інтеграції - як економічної, так і політичної. В цілому бажано, щоб Європейський союз прийняв форму політичного союзу. Польське бачення єдиної Європи можна схарактеризувати трьома гаслами: конкурентоспроможність, солідарність й відкритість. Конкурентоспроможність передбачає завершення створення єдиного європейського ринку. Європейська солідарність означає прагнення подолати диспропорції соціально-економічного розвитку країн-членів ЄС. Відкритість проявляється у відносинах, заснованих на принципі партнерства з третіми країнами.

Рівень сприйняття ЄС на світовій арені, в значній мірі залежить від його здатності впливати на його регіональну середу, можливості забезпечити власну стабільність, розвиток і позитивне розв'язання конфліктів. Європейська політика сусідства є важливим компонентом дій щодо забезпечення стабільності співіснування й посилення зовнішньої ролі ЄС. Разом з тим, середземноморська орієнтація діяльності ЄС не повинна розвиватися шляхом співпраці зі Східною Європою й Південним Кавказом.

Умовою ефективної польської політики безпеки залишаються еволюція ЄС і НАТО, а також збереження їх потенціалу. Провідним стратегічним партнером Варшави залишаються США, незважаючи на їхнє певне послаблення. Польща продовжує виступати за розширення НАТО для країн, що прагнуть до членства, які відповідають його критеріям. Підтримуючи прагнення до вступу, Молдови, країни Західних Балкан і Південного Кавказу, Польща допоможе їм в їх політичній і економічній трансформації. У середньостроковій і довгостроковій перспективі Польща буде прагнути до розширення

використання інструментів ЄС з метою перетворення національних збройних сил і інтеграції польського сектора оборони з Європою, одночасно захищаючи його і підвищуючи рівень конкурентоспроможності [12; 14–18].

Збереження позитивних відносин з сусідами є безпековим базисом Польщі. Тому необхідно продовжити політику побудови як двостороннього співробітництва, так і зміцнення регіональних організацій (наприклад, Вишеградської групи, Ради держав Балтійського моря) або європейських ініціатив, таких як Східне партнерство. Польські дипломати виокремлюють три напрями прикордонного співробітництва – Захід, Схід, Північ та Південь. На Заході Польща вважає Німеччину і Францію ключовими політико-економічними партнерами на континенті, маючи намір підтримувати досягнутий рівень динаміки двосторонніх відносин, високий рівень економічного та інвестиційного співробітництва з ними.

Польща може служити прикладом власного досвіду складної трансформації політико-економічної системи, надаючи підтримку східним країнам-сусідам. Прореформістська діяльність у Східній Європі й на Південному Кавказі забезпечує безпеку та реалізацію інтересів Польщі і ЄС, стабільність і панування верховенства права на східному кордоні, а також є частиною будівництва світового європейського порядку.

До особливих міждержавних відносин на Сході Варшава відносить стосунки з Україною і Росією, причому офіційному Києву надано статус стратегічного партнера. Послідовна підтримка прагнень ЄС до українського суспільства і поглиблення відносин між НАТО і Україною є одним із пріоритетів польської зовнішньої політики, що обумовлено двосторонньою співпрацею і послідовним впровадженням внутрішніх реформ, а також дотриманням Україною європейських демократичних стандартів. У межах польсько-російських взаємозв'язків Польща підтримує офіційну програму модернізації Росії, яка має переважно науково-технічний вимір.

На Півночі до країн-партнерів стратегією віднесено держави Північної Європи, виокремлюючи з них Швецію, Литву, Латвію та Естонію. З північними сусідами Польща поділяє багато загальних поглядів й інтересів, особливо зі східних питань, євроатлантичної безпеки і розвитку ЄС.

На Півдні у якості країн-партнерів розглядаються держави Вишеградської групи - Словаччина, Угорщина й Чехія. Внаслідок зростаючої зовнішньої конкуренції й довгострокових наслідків економічної кризи країни-учасниці групи повинні забезпечити зміцнення загального голосу, пропаганди спільності інтересів і позицій з політичних питань. Важливу роль в цьому процесі відіграє економічне, комерційне та інвестиційне співробітництво.

На глобальному рівні міжнародних відносин до пріоритетів віднесено співробітництво з країнами Близького Сходу, Північної Африки, Латинської Америки та Тихоокеанського регіону [12; 14–16].

Справи польської закордонної громади займають важливе місце у двосторонніх відносинах Польщі з країнами, в яких проживають великі групи емігрантів з Польщі та людей польського походження або польських меншин. Головне завдання політики Полонії полягає в налагодженні взаємовигідного співробітництва між Польщею та її діаспорою. Фундаментальним завданням Варшава вважає надання польській закордонній діаспорі знань у трьох пріоритетних сферах: культури - шляхом її розвитку та обміну, науки - шляхом звернення до наукових авторитетів, працюючих закордоном й економіки - шляхом розвитку економічного потенціалу Польщі.

Доречно зауважити, що 2014 р. внаслідок російської анексії Криму і вторгнення на Донбас її регулярних військ, Варшава восени вдруге була змушена корегувати Щорічні рекомендації щодо зовнішньої політики країни, присвятивши їх питанням причинам, засобам і наслідкам російської агресії в Україні.

Загалом Стратегія зовнішньополітичної діяльності Польщі 2012-2016 рр. була виконана, про що свідчать Щорічні рекомендації щодо зовнішньої політики країни за відповідні роки. Аналіз зовнішньополітичних документів Польщі за вказаний період [12; 14–18] свідчить про намагання офіційної Варшави набути статусу провідної країни Центрально-Східного регіону Європи.

На сучасному етапі основними пріоритетами польської зовнішньої політики на 2017-2021 рр. є безпека - заходи, спрямовані на розширення власних оборонних можливостей, зміцнення потенціалу союзницьких відносин Польщі в рамках НАТО і ЄС; активна регіональна політика; розвиток - міжнародна діяльність, яка служить економічному і соціальному розвитку; міжнародний авторитет – фактор, що сприяє формуванню позитивного іміджу Польщі та зміцненню її авторитету в європейському й глобальному масштабах.

Умови польської безпеки серйозно погіршилися через анексію Криму Росією і конфлікту, спровокованого нею на сході України. Військова агресія проти сусідніх суверенних держав, порушення територіальної цілісності в такому масштабі застосовувалася востаннє за часів Другої світової війни, поставивши під сумнів архітектуру європейської безпеки, засновану на принципах ОБСЄ [13; 19–23].

Аналіз зовнішньополітичних сучасних документів Польщі [13; 19] свідчить про намагання офіційної Варшави набути статусу країни-лідера Центрально-Східного регіону Європи.

Зовнішньополітичні відносини з Україною, також є одним з пріоритетів міжнародних стосунків Варшави. Їх підґрунтям є сприяння демократичному й економічному розвитку Києва шляхом надання власного євроінтеграційного досвіду. Разом з тим, всупереч важливості Польщі як представника українських національних інтересів в НАТО і ЄС, польсько-українські відносини неврегульовані окремим нормативно-правовим актом, регламентуючи поодинокі суспільно-політичні відносини у певних галузях суспільства [20–23].

Разом з тим засади національної зовнішньої політики частково врегульовані Законом України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” 2010 р. [24], прийнятий ще за часів Президентства В. Януковича, відповідно до якого вони носять формальний декларативний характер.

До того ж у 2015 р. характер двосторонніх відносин набув негативного політичного забарвлення з приходом до влади партії Я. Качинського «Право і справедливість». Історична проблематика, в центрі якої постає встановлення історичної правди й справедливості довкола подій на Волині у 1943 р., має переважно одностороннє польське трактування. У той час як пріоритетними інтересами Польщі щодо України є її незалежність, суверенітет і територіальна цілісність; короткострокова асоціація до ЄС і НАТО; демократична та економічна трансформація Києва. У свою чергу національними інтересами України щодо Варшави є стратегічне партнерство; підтримка євроінтеграційного курсу; забезпечення національної безпеки Києва шляхом євроатлантичної інтеграції та співпраці у цій сфері; запозичення польського досвіду проведення реформ; співробітництво в енергетиці; забезпечення прав і реалізація інтересів української громади у Польщі [25].

Разом з тим, національні інтереси Польщі щодо України залишаються незмінними доки польська сторона вважає, що незалежність України має принципове значення для безпеки й незалежності Польщі. На думку польських фахівців, приналежність України до політичного, безпекового, ціннісного й культурного загальноєвропейського простору є географічною, беззаперечною і природною, хоча її реальна асоціація - довготерміновою перспективою [26].

Аналіз чинних міжнародних нормативно-правових актів між Україною і Польщею свідчить про те, що вони регламентують переважно питання культурно-освітнянського й прикордонного міждержавного співробітництва. Отже, нині офіційний Київ не розглядає Польщу як провідника українських національних інтересів у Євросоюзі, надаючи перевагу співробітництву в межах ЄС, внаслідок чого польсько-українські зовнішньополітичні відносини врегульовані міжнародними договорами між Євросоюзом та Україною [24–29].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження сучасної зовнішньої політики Польщі виявило певні глобалізаційні імперативи. Після реалізації основного завдання посткомуністичної Варшави - набуття членства в ЄС і НАТО, Республіка перезавантажила власні зовнішньополітичні пріоритети з метою трансформації міжнародного статусу провідної країни регіону на державу - регіонального лідера, що відбивається на діяльності Польщі у провідних міжнародних організаціях, а також позначається на відносинах з країнами-сусідами ЄС і Вишеградської групи, державами Західних Балкан й Північної Європи, і, особливо, Україною.

Зазначені зовнішньополітичні імперативи Польщі доречно використати в подальших наукових розробках щодо перспектив польсько-українського зовнішньополітичного співробітництва з метою вдосконалення власної програми асоціації до НАТО і Євросоюзу, розглядаючи Польщу як одного з провідних українських речників у них.

Список використаної літератури

1. Bieleń S. Polska a nowy ład polityczny w Europie / S. Bieleń // *Sprawy Międzynarodowy*. - 1991. - № 2. - S. 23–34.
2. Киш Є. Б. Країни Центральної Європи в системі міжнародних євроінтеграційних процесів (1991–2007 роки) : дис.... докт. іст. наук : спец. 07.00.02 / Єва Бернатівна Киш; Ужгородський національний університет. - Ужгород, 2008. - 407 с. ; Kysh Ye. B. *Krainy Tsentralnoi Yevropy v systemi mizhnarodnykh yevrointehratsiinykh protsesiv (1991–2007 roky) : dys.... dokt. ist. nauk : spets. 07.00.02 / Yeva Bernativna Kysh; Uzhhorodskiy natsionalnyi universytet*. - Uzhhorod, 2008. - 407 s.
3. Кудряченко А. І. Україна і Вишеградська четвірка: стан та перспективи співпраці / А. І. Кудряченко // *Україна та Вишеградська Четвірка: на шляху до взаємовигідних відносин : матеріали міжнар. конференції, м. Ужгород, 13-14 травня 2010 р. Братислава: АДІН, 2010. – С. 37–54 ; Kudriachenko A. I. *Ukraina i Vyshegradska chetvirka: stan ta perspektyvu spivpratsi / A. I. Kudriachenko // Ukraina ta Vyshegradska Chetvirka: na shliakhu do vzaiemovyhidnykh vidnosyn : materialy mizhnar. konferentsii, m. Uzhhorod, 13-14 travnya 2010 r. Bratislava: ADIN, 2010. – S. 37–54.**
4. Копійка В. Європейський Союз: заснування і етапи становлення : навч. посібник / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко. – Київ : Ін Юре, 2001. - 448 с. ; Копійка В. Розширення Європейського Союзу. Теорія і практика інтеграційного процесу / В. В. Копійка. - Київ : ВПЦ "Київський університет", 2002. - 253 с. ; Копійка В. Європейський Союз: Досвід розширення і Україна / В. В. Копійка. - Київ : Юридична думка, 2005. – 448 с. ; Kopiika V. *Yevropeyskiy Soiuz: zasnuvannia i etapy stanovlennia : navch. posibnyk / V.V. Kopiika, T.I. Shynkarenko. – Kyiv : In Yure, 2001. - 448 s. ; Kopiika V. Rozshyrennia Yevropeiskoho Soiuzu. Teoriia i praktyka intehratsiinoho protsesu / V. V. Kopiika. - Kyiv : VPTs "Kyivskiy universytet", 2002. - 253 s. ; Kopiika V. Yevropeyskiy Soiuz: Dosvid rozshyrennia i Ukraina / V. V. Kopiika. - Kyiv : Yurydychna dumka, 2005. – 448 s.*
5. Makar J. *Poparcie przez Polskê dazeñ eurointegracyjnych Ukrainy / J. Makar // Україна-Європа-Світ. Міжнародний збірник наукових праць.. Сер.: : Історія, міжнародні відносини. – 2011. – Вип. 5, Ч. 2. – С. 106–114 ; Макар Ю. Сучасні виклики перед*

Україною: допомога з боку Польщі у їх подоланні / Ю. Макар, В. Макар // Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія. - 2016. - № 1. - С. 113-119 ; Makar J. Poparcie przez Polskê dazeñ eurointegracyjnych Ukrainy / J. Makar // Ukraina-Yevropa-Svit. Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats.. Ser.: : Istoriiia, mizhnarodni vidnosyny. - 2011. - Vyp. 5, Ch. 2. - С. 106-114 ; Makar Yu. Suchasni vyklyky pered Ukrainoiu: dopomoha z boku Polshchi u yikh podolanni / Yu. Makar, V. Makar // Naukovyi visnyk Chernivetskooho natsionalnoho universytetu imeni Yuriiia Fedkovycha. Istoriiia. - 2016. - № 1. - S. 113-119.

6 . Геремек Б. Основні напрямки зовнішньої політики Польщі / Б. Геремек // Політична думка. - 1998. - № 1. - С. 62-75 ; Heremek V. Osnovni napriamky zovnishnoi polityky Polshchi / V. Heremek // Politychna dumka. - 1998. - № 1. - S. 62-75.

7. Зеленько Г. Інституціоналізація громадянського суспільства у постсоціалістичних країнах (на прикладі країн Вишеградської четвірки та України) : дис.... докт. політ. наук : спец. 23.00.02 / Галина Іванівна Зеленько; Інституті політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України. - Київ, 2007. - 388 с. ; Zelenko H. Instyutsionalizatsiia hromadianskoho suspilstva u postsotsialistychnykh krainakh (na prykladi krain Vyshehradskoi chetvirky ta Ukrainy)) : dys.... dokt. polit. nauk : spets. 23.00.02 / Halyna Ivanivna Zelenko; Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen imeni I. F. Kurasa NAN Ukrainy. - Kyiv, 2007. - 388 s.

8. Україна в Європі: контекст міжнародних відносин : кол. моногр. / кер. авт. кол. і наук. ред. А.І. Кудряченко. - Київ : Фенікс, 2011. - 631 с. ; Ukraina v Yevropi: kontekst mizhnarodnykh vidnosyn : kol. monohr. / ker. avt. kol. i nauk. red. A.I. Kudriachenko. - Kyiv : Feniks, 2011. - 631 s.

9. Морозова О.С. Ідея незалежної України в діяльності Єжи Гедройця / О.С. Морозова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія : Історія. - 2016. - Т. 274, Вип. 262. - С. 75-79 ; Сенич М. Погляди Єжи Гедройця на польсько-українське примирення / М. Сенич // Проблеми слов'янознавства. - 2010. - Вип. 59. - С. 236-242 ; Morozova O.S. Ideia nezalezhnoi Ukrainy v diialnosti Yezhy Gedroitsia / O. S. Morozova // Naukovi pratsi [Chornomorskooho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu "Kyievo-Mohylianska akademiia"]. Seriiia : Istoriiia. - 2016. - Т. 274, Vyp. 262. - S. 75-79

10. Конституція Польщі 1997 г. [Електронний ресурс] // Польський Сейм : офіц. сайт. - Режим доступа : <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm> ; Konstitutsiya Polshi 1997 g. [Elektronnyy resurs] // Polskiy Seym : ofits. sayt. - Rezhim dostupa : <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm>

11. Responsibilities and competences of the Minister of Foreign Affairs [Electronic resource] // Ministry of Foreign Affairs Republic of Poland. - Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/en/ministry/minister/responsibilities/> ;

12. Priorytety polskiej polityki zagranicznej 2012-2016 [Electronic resource]. - Warszawa, 2012. - Mode of access : : <http://www.msz.gov.pl/resource/aa1c4aec-a52f-45a7-96e5-06658e73bb4e>

13. Strategia Polskiej polityki zagranicznej 2017-2021 [Electronic resource]. - Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/resource/978285e3-5684-4fcb-8d7e-d0a8bfd0fdb:JCR>

14. The Minister of Foreign Affairs on Polish Foreign Policy for 2012 [Electronic resource]. - Mode of access : http://www.mfa.gov.pl/en/news/the_minister_of_foreign_affairs_on_polish_foreign_policy_for_2012

15. Address by the Minister of Foreign Affairs on the goals of Polish Foreign Policy in 2013 [Electronic resource]. - Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/resource/95005b33-35b9-48f5-8423-6a95d877a153:JCR> ;

16. Address by the Minister of Foreign Affairs on the goals of Polish Foreign Policy in 2014 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/resource/03ead137-62d8-42d3-9a8a-ed577f19c34a:JCR> ;

17. Address by the Minister of Foreign Affairs on the goals of Polish Foreign Policy in 2015 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/resource/7005a7b3-c56d-46eb-887d-0d5be8a92913:JCR> ;

18. Information of the Minister of Foreign Affairs on the Polish Government's foreign policy in 2016 [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.msz.gov.pl/resource/7005a7b3-c56d-46eb-887d-0d5be8a92913:JCR>

19. Information of the Minister of Foreign Affairs on Polish foreign policy tasks in 2017 [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.msz.gov.pl/en/foreign_policy/goals_of_foreign_policy/annual_address_2011/

20. Longhurst K. The New Atlanticist: Poland's Foreign and Security Policy Priorities / K. Longhurst, M. Zaborowski. - Oxford : Wiley-Blackwell, 2007. - 128 p.

21. Copsy N. Public Opinion and the Making of Foreign Policy in the 'New Europe': A Comparative Study of Poland and Ukraine (Post-Soviet Politics) / N. Copsy. – Farnham : Ashgate, 2009. - 178 p.

22. Kamińska J. Poland and EU Enlargement: Foreign Policy in Transformation / J. Kamińska. - New York : Palgrave Macmillan, 2014. - 288 p.

23. Zięba R. Polityka zagraniczna Polski w strefie euroatlantyckiej / R. Zięba. - Warszaw : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2015. - 312 p.

24. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 2010. - N 40. - ст. 527 ; Pro zasady vnutrishnoi i zovnishnoi polityky : Zakon Ukrainy // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. - 2010. - N 40. - st. 527

25. Зарембо К. Аудит зовнішньої політики: Україна-Польща : дискусійна записка / К. Зарембо. – Київ : Інститут світової політики, 2016. - 45 с. ; Zarembo K. Audyt zovnishnoi polityky: Ukraina-Polshcha : dyskusiina zapyska / K. Zarembo. – Kyiv : Instytut svitovoi polityky, 2016. - 45 s.

26. Спільна декларація Президента України та Президента Республіки Польща 24 серпня 2016 [Електронний ресурс] // Президент України : Офіційне інтернет-представництво. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/news/spilnadeklaraciya-prezidenta-ukrayini-ta-prezidenta-respubl-37975> ; Spilna deklaratsiia Prezydenta Ukrainy ta Prezydenta Respubliki Polshcha 24 serpnia 2016 [Elektronnyi resurs] // Prezydent Ukrainy : Ofitsiine internet-predstavnytstvo. - Rezhym dostupu : <http://www.president.gov.ua/news/spilnadeklaraciya-prezidenta-ukrayini-ta-prezidenta-respubl-37975>

27. Трансформаційні процеси в країнах Вишеградської групи та Україні: порівняльний аналіз / за ред. проф. Г. М. Перепелиці. – Київ : Стилос, 2013. – 302 с. ; Зовнішня політика України–2013 : стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети : щорічник / за ред. Г. М. Перепелиці. - Київ : Стилос, 2014. - 352 с ; Transformatsiini protsesy v krainakh Vyshehradskoi hrupy ta Ukraini: porivnialnyi analiz / za red. prof. H. M. Perepelytsi. – Kyiv : Stylos, 2013. - 302 s. ; Zovnishnia polityka Ukrainy–2013 : stratehichni otsinky, prohnozy ta priorytety : shchorichnyk / za red. H. M. Perepelytsi. - Kyiv : Stylos, 2014. – 352 s.

28. Szwed St. Poland, Germany and State Power in Post-Cold War Europe: Asymmetry Matters / S. Szwed. - Palgrave Macmillan, 2018. - 324 p.

29. Wochnik A. Foreign Policy and the Influence of Non-state Actors: Governance in Polish-German Relations / A. Wochnik. - Bristol : Policy Press, 2018. - 224 p.

Стаття надійшла до редакції 05.05.2018 р.

O. Kolomiets

**THE GLOBALIZATIONAL PRIORITIES OF THE MODERN FOREIGN
POLICY OF POLAND**

The article analyzes the globalization priorities of Poland's current foreign policy, revealing their specific differentiation, discreteness and dualism because of internal contradictions between the coalition parties of the country's government, most of which are populist. Currently, the main priorities of Warsaw's foreign policy are pan-European policy within the European Union, ensuring national and regional security within NATO, pursuing its own foreign policy within the Visegrad Group, and implementing a policy of good-neighborliness with the EU neighbors, giving priority to the post-socialist states of Central and Eastern Europe, which chose the European integration vector of development.

The realization by Poland of the pro-Western foreign policy development vector has a positive democratic influence on the country's domestic political development, which has become the basis for the further development of a democratic state.

The modern architecture of the foreign policy of the Republic has two levels - strategic and operational. At the strategic level, foreign policy is determined by the Foreign Policy Strategy of Poland, which is a normative document adopted by the Polish Council of Ministers and reflects the strategic vision of the country's foreign policy priorities for the medium term, usually for five years. At the operational level, in order to respond promptly during the year to the latest challenges and threats in foreign policy, the Head of the Ministry of Foreign Affairs of Poland is developing Annual Recommendations on the Foreign Policy of the country.

Affairs of the Polish foreign community occupy an important place in the bilateral relations of Poland with the countries in which large groups of emigrants from Poland, Polish people or Polish minorities live. The main task of Poland's policy is to establish mutually beneficial cooperation between Poland and its diaspora. Warsaw's main task is to provide the Polish foreign diaspora with knowledge in three priority areas: culture - through its development and exchange, science - by appealing to scientific authorities working abroad and the economy - through the development of Poland's economic potential.

The foreign policy of modern Poland acquires distinctive features of the country - regional leader, which will be displayed on the activities of the Republic in leading international organizations, and manifests itself in relations with the neighboring countries of the EU and the Visegrad Group, the states of the Western Balkans and Northern Europe. These foreign policy imperatives of Warsaw will be correctly used in a further scientific research on the prospects for Polish-Ukrainian foreign policy cooperation with the aim of improving its own program of association in NATO and the European Union.

Key words: *foreign policy, priorities, Poland, Ukraine, European Union, NATO, Visegrad group.*